

Český automobilový průmysl v očekávání transformace odvětví

Český automobilový průmysl dosáhl v roce 2018 opět rekordních výsledků. Odvětví zůstává nadále motorem české ekonomiky, významným zaměstnavatelem, který přispívá k rozvoji jednotlivých regionů Česka i významným plátcem daní do veřejných rozpočtů. Rok 2018 byl ale současně pro celý evropský a světový automobilový průmysl přelomový. Evropská unie schválila regulaci omezující emise CO₂ z osobních automobilů a s ní i nástup elektromobility. Ambiciózní cíle, které jsou základem největší transformace odvětví, kladou velké nároky jak na výrobce a dodavatelský řetězec, tak i na potřebné investice do vybudování odpovídající infrastruktury. Pro udržení přínosů, které automobilový průmysl pro českou ekonomiku má, je proto nezbytná především aktivní účast vlády, samospráv, ale i úzká spolupráce s dalšími odvětvími, jako například energetika, IT nebo telekomunikace.

Bohdan Wojnar, prezident AutoSAP soudí, že český automobilový průmysl v roce 2018 patrně dosáhl svého vrcholu, když produkce, tržby i export členů AutoSAP dosáhly na nová maxima. *„Z dat od našich členů i veřejných zdrojů lze vysledovat podstatné snížení tempa růstu z předchozích let a vyčerpání trhu práce. S ohledem na transformaci odvětví, vývoj na evropských a světových trzích a další rizika můžeme očekávat podobný vývoj i v letošním roce.“*

Jak ale B. Wojnar připomíná, automobilový průmysl čekají zásadní změny: *„Evropská regulace limitů CO₂ vytváří na automobilky velký tlak. Výrobci i dodavatelé se na nové trendy intenzivně připravují. Klíčem k úspěchu je ale především budoucí zájem zákazníků. Proto je nyní zcela zásadní aktivní podpora vlády ČR a její účast na transformaci odvětví prostřednictvím vytváření uživatelsky příznivého prostředí. Kromě podpory rozvoje dobíjecí infrastruktury, jde především o odstranění administrativních a technických překážek. Jde především o to, aby ti zákazníci, kteří se o nákup elektrického vozidla již dnes zajímají, nebyli vystavováni zbytečným překážkám, jako například nemožnost vyúčtovat domácí dobíjení firemního vozidla nebo zvýšeným odvodům pro zaměstnance, kteří vozidlo používají i pro soukromé cesty.“*

B. Wojnar zároveň podotýká, že je autoprůmysl významným přispěvatelem do státního rozpočtu: *„Jen v minulém roce odvedly firmy AutoSAP a jejich zaměstnanci odhadem nejméně 62 miliard Kč do státního rozpočtu v podobě daně z příjmu a plateb na sociální a zdravotní pojištění. Za celý sektor odhadujeme tuto částku na zhruba 69 miliard Kč a to nehovořím o dalších přínosech autoprůmyslu pro české hospodářství.“*

Také podle Zdeňka Petzla, výkonného ředitele AutoSAP, je požadavek automobilového průmyslu na podporu vlády oprávněný: *„Pokud se vládě nepodaří odstranit překážky, které brzdí například rozvoji elektromobility v ČR, o to více hrozí, že pokuty, které by automobilky byly při neplnění emisních cílů nuceny platit do rozpočtu EU, by měly zásadní negativní vliv nejen na prosperitu firem, ale i na odvody do státního rozpočtu, nebo zaměstnanost. Hovoříme přitom o 250 milionech Kč na každých 100 000 vyrobených vozidel při překročení limitů o pouhý 1 gram CO₂.“*

AutoSAP navrhuje opatření na podporu českého autoprůmyslu

V souvislosti s rozvojem e-mobility a dalších megatrendů uspořádal AutoSAP v březnu tohoto roku již II. Kolokvium o budoucnosti automobilového průmyslu, které navázalo na zahájení strategické spolupráce s českou vládou v roce 2017. K nejdůležitějším závěrům setkání patřil důraz na urychlení realizace pětadvaceti bodového Akčního plánu Memoranda o budoucnosti automobilového průmyslu v České republice a schválení nových opatření pro udržení konkurenceschopnosti českého autoprůmyslu a podporu elektromobility.

Vedle investic do infrastruktury navrhuje AutoSAP především zavedení opatření bez dopadů na veřejné rozpočty směřujících k odstranění bariér zejména pro firemní zákazníky k pořizování nových bezemisních vozidel.

Těmi jsou:

- zrychlení přípravy a realizace výstavby dobíjecích stanic,
- přechodné osvobození od poplatku nebo snížení poplatku za pronájem parkovacího místa při vlastnictví elektromobilu,
- snížení odvodu z pořizovací ceny elektromobilu u služebního vozidla využívaného i pro soukromé účely,
- přijetí pravidel pro vyúčtování domácího dobíjení služebních vozů,
- vyjasnění daňové souvislosti poskytnutí služebního wallboxu zaměstnanci,
- zavedení zrychlených odpisů pro dobíjecí stanice,
- zavedení zrychlených odpisů pro elektromobily.

AutoSAP apeluje na vládu ČR, aby urychleně přijala opatření, která odstraní překážky rozvoje elektromobility v ČR a podpoří další růst tohoto odvětví.

Členské firmy AutoSAP v roce 2018

- TRŽBY: 1 102,4 miliard Kč (+ 0,8 %)
- EXPORT: 920,7 miliard Kč (+ 0,3 %)
- POČET ZAMĚSTNANCŮ: 133 079 (+ 3,8 %)
- PRŮMĚRNÁ MZDA: 40 865 Kč (+ 8,7 %)

Produkce firem sdružených v AutoSAP mírně překonala maxima dosažená o rok dříve. Celkové tržby při meziročním růstu ve výši 0,8 % dosáhly výše 1 102,4 mld. Kč. Objem exportu se oproti roku 2017 zvýšil o 0,3 % na celkových 920,7 mld. Kč (z 918 mld. Kč v roce 2017). Většina produkce byla vyvezena na zahraniční trhy, dominantním exportním partnerem je dlouhodobě s větším než třetinovým podílem Německo. Firmy AutoSAP se na celkové průmyslové produkci v roce 2018 podílely téměř jednou čtvrtinou (23,7 %), podíl na celkovém exportu ČR činil v loňském roce 20,9 %.

Uplynulý rok byl současně ve znamení růstu počtu zaměstnanců a jejich mezd. Počet zaměstnanců v automobilovém průmyslu ve firmách AutoSAP opět vzrostl na celkový počet 133 079, což je oproti předchozímu roku o 4 895 osob více než v roce předchozím (+ 3,8 %). Nárůst počtu zaměstnanců i mezd zaznamenaly všechny skupiny výrobců – finální výrobci, dodavatelé i ostatní firmy a organizace. Průměrná mzda ve firmách AutoSAP v roce 2018 vzrostla o 8,7 % na 40 865 Kč, v dělnických profesích o 9,4 % na 34 556 Kč. Celkově je průměrná mzda u členů AutoSAP o 28,2 % vyšší než průměrná mzda v ČR (v dělnických profesích je to 8,4 % nad celkovou průměrnou mzdou v ČR). Členové AutoSAP představují 15 % zaměstnanců v průmyslu ČR.

Finální výrobci přepsali rekordy

- TRŽBY: 617,5 mld. Kč (+ 0,6 %), z toho EXPORT: 564,2 mld. Kč (+ 0,9 %)
- CELKOVÁ PRODUKCE: 1 469 906 silničních vozidel
- OSOBNÍ AUTOMOBILY: 1 437 396 kusů (+ 1,7 %)
- AUTOBUSY: 4 890 kusů (+ 5,6 %)
- NÁKLADNÍ: 829 kusů (- 44,0 %)
- MOTOCYKLY: 1 493 kusů (+ 12,2 %)
- PŘÍVĚSY A NÁVĚSY: 25 298 (+ 0,4 %)

Také produkce finálních výrobců jen mírně navýšila rekordní hodnoty s roku 2017. Celkově bylo v ČR vyrobeno téměř 1,45 milionu osobních vozů. I nadále je velký zájem o „české“ autobusy vyráběné výhradně na zakázku. Nárůst ve výši 5,6 % znamená celkem 4 890 vyrobených kusů. Výrazně také vzrostla výroba motocyklů o 12,2 % na 1 493 kusů. Přívěsů a návěsů bylo vyrobeno téměř stejný počet jako v roce 2017 – 25 298 (+ 0,4 %). V porovnání s ostatními zeměmi zůstává Česko významným světovým producentem vozidel. V přepočtu na jednoho obyvatele jsme jedničkou ve výrobě autobusů a dvojkou v produkci osobních vozů. V absolutních

počtech jsme udrželi pátou pozici v Evropě a oproti roku 2017 se posunuli o dvě příčky vpřed ve světovém měřítku na patnácté místo.

Dodavatelé v automobilovém průmyslu dosáhli produkce předchozího roku

- TRŽBY: 459,9 mld. Kč (- 0,1 %)
- EXPORT: 350,3 mld. Kč (- 0,8 %)
- ZAMĚSTNANOST: 80 902 osob (+ 1,9 %)
- PRŮMĚRNÁ MZDA: 35 555 Kč (+ 6,3 %)

Přínos dodavatelských firem pro výkonnost celého autoprůmyslu v ČR je významný. Podíl na celkových tržbách firem AutoSAP činí 41,8 %, na exportu pak 38,3 %. Do skupiny 10 největších exportérů AutoSAP se dlouhodobě řadí celkem 6 dodavatelů.

Stejně jako u finalistů se také u dodavatelských firem projevilo ochlazení zejména na exportních trzích. Přestože tržby a export dodavatelů nepatrně poklesly, lze říci, že výkonnost zůstala na úrovni loňského rekordního roku. Z celkové produkce v hodnotě téměř 460 mld. Kč bylo exportováno zboží za 350 mld. Kč.

Dodavatelé jsou zároveň významnými zaměstnavateli v jednotlivých regionech Česka. Bezmála 81 tisíc zaměstnanců se na celkovém počtu zaměstnanců firem AutoSAP podílí více než z 60 %.

Účelové organizace jsou nejvíce rostoucí součástí AutoSAP

- TRŽBY: 24,9 mld. Kč (+ 25,2 %)
- EXPORT: 6,2 mld. Kč (+ 5,4 %)

Firmy, které se zabývají službami, výzkumem, vývojem a konstrukcí pro automobilový průmysl nabývají na své důležitosti, navíc v době transformace celého odvětví. Účelové organizace tvoří téměř třetinu firem AutoSAP s bezmála 9,5 tisíci zaměstnanců. S čtvrtinovým nárůstem tržeb na celkových 24,9 mld. Kč se staly nejrychleji rostoucí součástí AutoSAP.

Český automobilový průmysl z pohledu příjmů do státního rozpočtu

Automobilový průmysl je nejen klíčovým sektorem ekonomiky, ale také významným plátcem daní. Spolu s dalšími segmenty ekonomiky obsluhujícími automobilový průmysl, silniční dopravu a individuální i hromadnou mobilitu na pozemních komunikacích vůbec, je významným přispěvatelem do složené daňové kvóty (fiskálních veřejných příjmů) ČR.

Odhadované odvody členských firem Sdružení automobilového průmyslu, které se na celkové produkci autoprůmyslu podílí z více než 90 %, dosahují výše nejméně 62 miliard Kč. Když se podíváme na celý autoprůmysl, odhadujeme, že se jedná o 69 mld. Kč.

Veřejné investice související s adaptací ČR na elektromobilitu a další megatrendy v automobilovém průmyslu a chytré mobilitě tak významně financuje prostřednictvím příspěvku do složené daňové kvóty samotný automobilový průmysl.